

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP,

1914. 27. szám.

Budapest, július 5.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona,
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az altiszt szolgálata.

Irta: Preszly Lóránd csendőrfőhadnagy.

Irodai teendők teljesítése.

Az írásbeli munkálatok nagy gonddal teljesítenessenek. A jelentések, tényvázlatok, beadványok stb. alaposan állítandók össze. Ügyelni kell arra, hogy azok külalakjuk és beltartalmuk tekintetében is kifogástalanok legyenek.

A milyen valakinek az írásbeli munkálata, olyan maga az ember is. Írásában mutatja meg magát az ember. Egy rendszerető, komoly, tiszta, pontos embertől eredő jelentés, megkeresés stb. sohasem lesz hányt-vetett, piszkos stb. Viszont ha egy ilyen írás kerül a kezünkbe, már ismeretlenül is egy hanyag, felületes emberre következtethetünk.

A gondolatok papírra vetése nagy figyelemmel történjék. Jól gondoljuk meg előbb mindig azt, a mit le akarunk írni. Munkánk mindig rendes, tiszta, érthető és olvasható legyen. Igyekezzünk magunkat egyszerű, rövid mondatokban kifejezni és érthetővé tenni; a szükségtelen szószaporitást mindenkor kerüljük.

Írásbeli jelentéseinket stb. a világosság jellemezze, azonkívül gondunk legyen arra is, hogy azoknak a rendes külalakja meglegyen.

Egy alosztály irodai teendői teljesítésénél fokövetelmény a pontosság is. A határidőhöz kötött jelentések, beadványok idejében terjesztendők elő, nehogy magasabb előjáróinkat zavarjuk késedelmeskedéseinkkel.

A jelentések stb. tárgyilagosság legyenek és mindig a ista valóságot tartalmazzák.

A magyar nyelv írásban való tökéletes bírása elsőrangú fontosságu, azért szégyenteljes állapot az a gyakran előforduló jelenség, hogy néha idősebb altisztek pár soros jelentést sem képesek hiba nélkül leírni és hogy azok olvashatlanok a sok írási és helyesírási hibától.

A szép- és helyesírás elsajátítására testületünkönél mindennél jobban meg van adva a mód, csak nem kell közönyösnek és felületesnek lenni.

Az oktatás.

Miután «Az altiszt viszonya az alárendeltekhez» című fejezetben részletesen foglalkozom az alárendeltek

kiképzésével és tanításával, itt csupán azon főirányelveket adom meg, a melyek az alárendeltek oktatásánál *színórmérték gyanúnt* szem előtt tartandók.

Az oktatás helyes gyakorlásánál az alábbiakra ügyeljenek az altisztek:

a) az oktató vessen számot azzal, hogy mennyi idő áll rendelkezésére és az oktatásra felvett anyag csupán olyan nagy legyen, hogy azt hallgatóival a rendelkezésére álló idő alatt alaposan átvehesse;

b) vessen az oktató számot azzal is, hogy az oktatás célja nem az, hogy az agyat, az emlékezőtehetséget terhetje, hanem hogy inkább az értelmet fejlessze;

c) az oktatás sulya az előadott §-ok *lényegének* a kiemelésére és arra fordítassék, hogy az alapfogalmakkal legalább még a gyengébb tehetségű csendőrök is tisztában legyenek;

d) az előadás egyszerű és népies, a kifejezések világosak, érthetőek és szakszerűek legyenek. Idegen szavak, czikornyás kifejezések, szovirágok stb. kerülendők;

e) a szolgálatra vonatkozó részek gyakorlati példakkal világosítandók meg és arra törekedjék az oktató, hogy az azok közötti összefüggés helyes és alkalmas legyen arra, hogy az alárendeltek jó utmnatást kapjanak a gyakorlati szolgálat eredményes ellátására. Az oktatás tehát mindenkor a *gyakorlatiasság* jellegével birjon:

f) oktatás közben — üdülés, felfrissülés és erögvüjtés céljából — 8—10 percnyi pihenő adassék.

A mi pedig az írásbeli oktatást illeti, annak tudvalevőleg célját az képezi, hogy minden csendőr a jól olvasható kézírást elsajátítsa és ebbeli képességét fejlesztve, gondolatait rendezett alakban, tehát érthetően, összefüggően és szabadon tudja papírosra vetni és képes legyen kisebb jelentéseket stb. értelmesen megszerkeszteni.

Az írásbeli oktatásnak fokozatosnak kell lenni. Az örsparancsnok lelkiismeretbeli kötelességének tekintse az idevonatkozó szabályok betartását.

Az elemi képzettségű, jórésztben idegen ajku, így a magyar nyelvet írásban, sokszor szóban is gyengén és kezdetlegesen bíró alárendeltek nehezen tanulják meg és sajátítják el a helyesírást és a nyelvtan szabályait. Azért soroljuk osztályokba őket olyképen, hogy a kes-

Hegedüt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I. es. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsapolás. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

dők csapán az írás alapelveivel foglalkozhatnak, mintalapok után írnak mindaddig, míg az írásban a kellő jártasságot és gyakorlottságot meg nem szerzik. A haladók már a fogalmazásban gyakorolják magukat és kisebb munkákat önállóan is teljesítenek. A szabadírók már teljesen önállóan dolgoznak és részben gyakorolják magukat azon irodai teendők elsajátításában is, melyek egy őrsparancsnokhelyettes számára nélkülözhetetlenek.

Az írásbeli oktatás minden egyén képességeihez alkalmazott legyen, épen azért az őrsparancsnok részéről gondos ellenőrzést igényel.

A kiképzésnek igen fontos eszköze az írásbeli oktatás, csak erélyvel és kitartással kell fogni a cél eléréséhez és a magyarázatokkal, az utbaigazításokkal és a felvilágosításokkal nem kell fukarkodni.

Az alárendeltek felvilágosítandók, hogy a magyar nyelvet írásban teljesen nem bíró ember művelnek nem is nevezhető, annak tökéletes bírása nagy haszonnal jár és elengedhetetlen feltétele az előbbre jutásnak, a magasabb kiképzetésnek.

Az altisztekre nézve pedig épen kívánatos a magyar nyelv írásban való tökéletes bírása. Szeretettel kell fáradozni az írási és fogalmazási képesség épülésén és megjavításán. Minél többet olvasunk és minél alaposabban olvasunk, annál könnyebben sajátítható el a magyar nyelv.

A magyar nyelv művelése minden magyar ember számára honfiai kötelesség. A ki anyanyelvét nem szereti, az jó hazafi nem lehet. Szolgálati érintkezéseknél bő alkalom van arra, hogy nyelvünket megvédjük a rajta zsarnokoskodó idegenszerűség ellen és megtisztíthassuk a szépségét és erjét sorvasztó fattyuhajtásoktól. Idegen szavakat és kifejezéseket kerülnünk kell, ha ilyeneket hallunk, ne resteljük azt kijavítani és kifejezéseinket megvédeni a magyartalanság ellen. Az írásbeli oktatások terén is szolgálhatjuk ilyképen közvetve hazánk érdekeit.

Gyakorlatok (lovarda) tartása.

A helyesen felfogott fegyelem szükségessé és kívánatosá teszi azt, hogy az altisztek alárendeltjeikkel — a szolgálati viszonyok által megengedett időben — katonai gyakorlatokat végezzenek. A gyakorlat a laktanyán vagy a célra alkalmas helyen tartassék, esetleg a laktanyán kívül tartatik a gyakorlat, oda az őrsparancsnok vezesse embereit. A kivonulás — a parancsnok részéről is — mindig kifogástalan, katonás magatartásban történjen.

Ha laktanyán kívül tartatik a gyakorlat, oda az őrsparancsnok vezesse embereit. A kivonulás — a parancsnok részéről is — mindig kifogástalan, katonás magatartásban történjen.

A parancsnok felszerelése és öltözete a kivonult legénységével azonos legyen. Ezt a fegyelem s a katonai jóízlés is úgy követeli.

Gyakorlatok teljesítése közben a parancsnok osztat-

lanul a gyakorlatozásnak szentelje idejét s azon legyen, hogy az minél tökéletesebben hajtassék végre.

Ügyelni kell a gyakorlatok nyugodtságára és feszes-ségére, azért szükséges a parancsnokló altiszt részéről az is, hogy annak tartama alatt türelmet és nyugodtságot tanusítson.

A gyakorlat minden része állandóan éles szemmel kísérendő s ha valamiféle pl. egy mozdulat vagy fogás végrehajtása tekintetében kétség van, akkor erről azonnal — de lehetőleg úgy, hogy az altiszt tudása alárendeltjei előtt ne veszélyeztessék — bizonyosság szerzendő.

Az altiszt a gyakorlatozások alatt magának semmi-nemü kényelmet vagy könnyítést meg ne engedjen. A sor előtt való pongyola, katonátlan magatartás katonai és fegyelmi szempontból felette káros. Igen jól teszi az altiszt, ha az egyes mozdulatokat és fogásokat legénységével együtt végzi, ezzel jó példával jár elől, de ő maga sem jön ki a gyakorlathól.

Gyakorlatozások alatt a szükségesnek mutakozó észrevételeit, kifogásait az altiszt nyugodtan tegye meg és lehetőleg röviden; tartózkodjék a hosszadalmas magyarázatoktól. Az előfordult hibákra ha kifogást tesz, vigyázzon arra is, hogy ennek a hangja — a sor és rend előtt — sértő, lealjasító, vagy megszegényítő ne legyen és arra is kell ügyelni, hogy az idősebbek a fiatalabbak előtt lehetőleg meg ne dorgáltassanak.

A kifogásokat — különösen mikor magyarázatokkal vannak összefűzve, — «pihenj»-ben kell megtenni.

A gyakorlatok tartásában az altiszt időhöz kötve nincs, azokat tehát akkor szakítja félbe, pl. pihenés céljából, vagy akkor fejezze be végleg, mikor azt jónak látja. Figyelemmel kell lenni arra, hogy a legénység fáradt ne legyen, — mert az sokszor kedvtelenséget idéz elő.

A gyakorlatozásoknál a fősúly a lö- és szálfegyverünkkel való helyes bánásra fektetendő. Sokszor a csendőr élete függ ezeken. A lövésben való kiképzésre is nagy súly helyezendő. Minden csendőr képesítendő arra, hogy fegyvereit helyesen használni tudja és abban a teljes ügyességet és biztonságot szerezzék meg.

Elvül szolgáljon, hogy a helyesen, következetesen, jól átgondoltan és szabatosan végrehajtott gyakorlatozásokkal igen szép eredményeket lehet elérni és hogy ezek elérése érdekében pár dicsérő szó jókedvre hangolja az embereket s növeszti a fegyelem érzetet.

Itt még szükségesnek tartom megemlíteni azt, hogy az altisztek kerüljék és alárendeltjeiket pedig szoktassák le azon minősíthetetlen eljárásról, hogy a városok vagy falvakon kívül (de — sajnos — sokszor azokon belül is) hanyagul és nyeglén viselkedjenek, a derékszíjat megengedjék, a zubbony nyakát kigombolják, a kalapjukat hátra csapják, a fegyverüket pedig katonátlan

Ha fáj a feje

ne tévoldázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Részleti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítás.

Az osztrák Landwehr-akadémia zászlószentelése a schönbrunni kastélyban június 18-án.

A király első nyilvános szereplése betegsége után.

módon hordják. Ez nagyon gyakori tünet, jóllehet igazságos megszólásra és kifogásra nagymértékben szolgáltat okot.

*

A mi a lovarda tartást illeti, ezzel két célt érünk el, először az alárendelt lovaglási képességét és ügyességét fejlesztjük, illetőleg fokozzuk, másrészt a lelkiismeretea gyakorlat mellett a már kiidomított, — de a szabadban való folytonos lovaglással az iskolától elszakított — lovakat engedelmességre szoktatjuk.

Lovaink megerőltető munkát, nagyobb tevékenységet rendes körülmények között nem végeznek, a jó táplálkozás mellett jól is fejlődnek és ezzel szemben aránylag kevés mozgást teljesítenek. Ezért kell tehát felhasználni minden kínálható alkalmat arra, hogy naponként mozogjanak és lovagoltassanak. Különösen áll ez a tavaszi, nyári és őszi időszakra, mert tudvalevő, hogy télen sem az időjárás, sem a talaj nem épen alkalmas erre.

Lovarda helyül megfelelő hely választassék ki s a térség elegendő legyen. A mi az időt illeti, legalkalmasabb a kora reggeli idő.

Lovarda tartásnál legfőbb követelmény, hogy a lovak nyugodtak, türelmesek és következetesek legyenek a lóval szemben, mert ezzel érik el legkönnyebben azt, hogy ez önként és örömmel fogja azt teljesíteni, a mit tőle ura kíván. Legyen ezenfelül minden lovas figyelme a lovával szemben, mivel a lovas figyelmeatlensége miatt (igen sokszor engedékenysége miatt) a lónál bizonyos helytelenségek fejlődnek ki, fogyatkozások jönnek létre s a ló makacsságra s engedetlenségre szokik.

A ló helyes irányban való nevelésének legfőbb követelménye az, hogy a ló már kezdetben korlátoztassék, helytelenségei, hibái és figyelmeatlenségei fékeztesse és azokról következetes és türelmes idomítással leszoktassanak. Szükséges ezenfelül, hogy a lovas nyugodt, ügyes és céltudatos legyen és ezt a rendszerét hozza összhangzásba a ló természetével és vérmérsékletével.

A lovardát tartó altiszt főfigyelme a lovak helyes nyergelésére és kantározásra fordítassék, azután pedig a lovon való ülésre és a ló vezetésére.

A lovarda tartásnál ügyelni kell arra is, hogy a ló és a lovas közötti egyetértés megvan-e, nevezetesen a lovas képes-e helyesen fékezni a lova akaratát és hogy a ló akaratát teljesen aláveti-e lovasának. Figyelemmel kell tartani a ló mozgását, járását, tempóját, szája munkáját, fejtartását, a mozgásbeli nyugodtságát, a lovasnál pedig a helyes testtartást (a test a csipőtől fölfelé és a térdtől lefelé mozgékony, illetve mozogható legyen), a biztos ülést (a mi azáltal érhető el, ha a csipő és a térd között levő test mozdulatlan marad), a helyes egyensúlytartást (a mi a ló nyugodtságát eredményezi), a ló helyes irányítását és a helyes és biztos vezetését.

Az altiszt ellenőrizze azt is, hogy a lovas ne viselkedjék lovával szemben bizonytalanul, hanem hogy a helyes indítás, vezetés és irányítás összhangban legyen a kivitellel, vagyis hogy a ló megértse azt, a mit lovasa akar.

A lovaknál való bánásmód szelid és jóakaratu legyen, mert durva bántalmazása, czélnélküli megzavarása a ló elfajulásához, eldurvulásához vezet, ez pedig súlyos következményekhez vezethet, melyekért a felelősség mindig a ló lovasának, vagy idomítójának lelkiismeretét terheli.

(Folytatjuk.)

Egy pénzhamisító társaság leleplezése.

Írta: Egy csendőr.

Az 1908. év végén és az 1909. év elején Krassó-Szörény és Temes megyék szomszédos községeiben ügyszólván napról-napra merültek fel panaszok a miatt, hogy ismeretlen egyének hamis öt és kétkoronasokkal csaptak be a kereskedőket és korcsmárosokat.

Károsultak panaszai folytán a gátaljai a többi örsök is mindannyiszor megindították a nyomozást s folytatták is azt rövidebb-hosszabb ideig, de mindannyiszor eredmény nélkül. S bár alig múlt el hetivásár a környéken, hogy újabb és újabb eseteket ne jelentettek volna, a panaszosok sohasem tudták megnevezni azokat az eg éneket, a kiktől a hamispénzt kapták, sőt még csak annyira sem tudták megjelölni, hogy annak alapján határozottabb irányban lehetett volna folytatni a nyomozást.

1909. évi február 10-én azonban Letán József gátaljai korcsmáros, a mint egy nála felváltott ötkorona hamis voltát felismerte, azonnal az örsre ment, s az esetet Telek János csendőr előtt jelentve, már tüzetesebb leírást adott a pénzt felváltató egyénről, úgy hogy Telek csendőr abban a reményben, hogy a gyanúsítottat még a községben találhatja, Szász György csendőrrel mindjárt szolgálatba is indult s úgy a már oszlóban levő hetivásárban, mint az üzletekben és korcsmákban pihatólni kezdtek az ismeretlen után és sikerült is nekik egy korcsmában éppen abban a pillanatban meglepni a gyanúsítottat, mikor az az ott elfogyasz-

BUTOR

készpénzért v. részletfizetére legújtanosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

A király szemlét tart az akadémiások fölött.

A király első nyilvános szereplése betegsége után, a Landwehr-akadémia zászlószentelésén.

tott pálinka árát egy hamis ötkoronással kifizetni akarta.

Nevezettet azonnal igazolásra szolitották s miután vonakodott magát megnevezni, előzetes őrizet alá vételét kijelentve, nehogy elővezetése közben az esetleg nála levő többi hamis pénzt eldobhassa, ott mindjárt meg is motozták.

Még folyt a motozás, mikor a korcsmában volt több vendég közül egyik a nélkül, hogy megnevezte volna magát, vagy az őrizet alá vett egyént, odaszólt a járőrnek, hogy csak fogják el, tartóztassák le a gyanusítottat, ő azt jól ismeri, az egy pénzhamisító; közben azonban el akart illanni, de Szász csendőr éppen az utolsó pillanatban galléron ragadva, visszatartotta s mintán többen mondták, hogy gyanusítottal együtt pálinkáztak, őt is motozás alá vették.

A rögtöni motozás eredménye az lett, hogy ez utóbbi egyénnél 2 darab öt- és 13 darab kétkoronás hamis pénzt és 4 korona 84 fillér jó pénzt, előbb nevezettnél pedig egy darab hamis ötkoronást, egy egyfedelű új nickel zseborát és egy félliter pálinkát talált a járőr.

Ezeket elkobozva, gyanusítottakat a laktanyába kísérte a járőr, hol az éppen szolgálatból bevonult Kerekes Sándor őrmester őrsparancsnoknak az esetet jelentve, úgy a gyanusítottakat, mint a bűnjeleket átadták.

Kerekes őrmester a további nyomozást átvéve, a községházán kikérdezte a gyanusítottakat, s ekkor kiderült, hogy az egyik Surár Józsin sódri, a másik pedig Toma János gertyenyesi lakos és hogy a nálok talált jó pénzt is hamis pénz felváltása mellett kapták egy korcsmárostól, a kitől a pálinkát vették, sőt az órát is hamis pénzen szerzett jó pénzért vásárolták.

További bemondásaikból megállapította még Kerekes őrmester, hogy a hamis pénzt Toma János és özvegy Gligor Ádámné gertyenyesi lakosok, Besenyága Traján kölniki lakos házánál és ennek közvetítése mellett, egy ismeretlen nőtől, előbbi 10, utóbbi pedig 50 korona jó pénzért vették és hogy Surárt csak Gligorné fogadta fel bizonyos jutalék ígérete mellett, hogy Toma felügyelete alatt hozza forgalomba azokat.

Kerekes őrmester ezek alapján Simon László és Telek János csendőröket Sódra s folytatólag Gertyenyés községbe küldte, hogy Surárnál, Tománál és özvegy Gligornénál is házkutatást tartsanak.

Surárnál nem talált a járőr semmit, ellenben Toma lakásán egy fél kgr.-nyi czink- és ólomkeverékből való lemezt s egy ötkoronás készítéséhez való gipszmintát, özv. Gligornénál pedig két drb. ötkoronás és 27 drb. kétkoronás hamispénzt sikerült előkeríteni.

Özv. Gligorné ez eredmény hatása alatt mindjárt beismerte, hogy 50 kor. jó pénzért 40 drb. kétkoronás és 4 drb. ötkoronás hamispénzt vett a már fentebb

említett ismeretlen nőtől s abból adott át Surárnak 13 drb. két- és 2 drb. ötkoronást forgalombahozatal végett. Toma pedig előadta, hogy a czink- és ólomkeveréket hasznavehetetlenné vált szódás üvegekről leszedett zárókupakokból olvasztotta össze azzal a szándékkal, hogy a szintén általa készített gipszminta felhasználásával megkísérli a hamispénz készítését, de még eddig nem csinált egy darabot sem.

Kerekes őrmester ezekután özv. Gligornét is őrizet alá véve, járőrrel együtt Kölnik községbe ment, s ott az ezeresi őrsről kért segélyjárőr támogatása mellett kipuhította, hogy Besenyága Traján Polynár György ottani lakos szücsmesterrel áll szorosabb összeköttetésben, mire ezeket és utóbbinak feleségét is az őrizet alatt volt gyanusítottakkal felismerés céljából szembe-sítette, s miután Toma és Gligorné azt állították, hogy Polymárné az, a ki nekik a hamispénzt eladta, úgy ennek, mint a Besenyága lakását átkutatta.

A kutatás eredményével is járt, amennyiben Besenyága padlásán egy negyed kgr.-nyi súlyú czinklemez, Polynár lakásában pedig 12 drb. két- és 5 drb. ötkoronás hamispénzt, az udvarában elásva 6 darab ötkoronáshoz és 2 drb. kétkoronáshoz való gipszmintát, a fészerben egy ócska lábast és egy kanalat találtak, mely utóbbi tárgyakat, mint Besenyága és Polynár beismerték, a hamispénz készítéséhez használták. Beismerték azt is, hogy már egy év óta folytatják a hamisítást s mind őtőlük került ki az a hamis pénz, a melyeket a környékben forgalomba hoztak.

Ezek alapján és mivel Besenyága lakásán a lemezen kívül még nagyobb mennyiségű dinamitot, kész dinamittöltényt találtak, a melyeket beismerten a bogsánbágyai bányatárságtól lopott; Polynár pedig a padlásán talált nagyobb mennyiségű távbeszélő huzalra nézve beismerte, hogy azt a pár hónappal előbb történt nagy havazás alkalmával leszakadt huzalokból lopta, nevezettek, a bűnjelek beszolgáltatása mellett, lopásért és pénzhamisításért, míg a többieket a hamispénz forgalombahozataláért feljelentette Kerekes őrmester az illetékes bíróságnál, a hol előbbieket két-két évi, a többiek pedig 2-5 havi szabadságvesztésbüntetésre ítéltettek.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Nevezetes vakok.

A látás elvesztése megnehezíti ugyan az ily szerencsétlenül járt embereknek érzeik kifejlesztését, azonban tehetségeik megmaradnak s kellő szorgalom és kedvező körülmények között némely téren nagy eredményeket mutatnak fel, melyek még nagyobbaknak tűnnek fel a valóságnál a miatt, mert a közönség kevesebbet

Berson

Summizarok
a legjobb

várt tőlük. A legújabb idők híres angol siketnéma vak lányáról Keller Helénről itt e kis cikk keretében nem szólunk, csak néhány régi időkből följegyzett nevezetes vakról emlékezünk meg.

Zenélő vakok már régebben sem tartoztak a ritkaságok közé, ma ez a vakoknak fő kereseti forrása; a hallás és tapintás finomsága, melyet az ép embereknek jobban gyakorolnak, nagyon elősegíti ezt. Zongorahangoló vakok gyakran igen ügyesek, voltak köztük orgonakészítők is, s egy, Gastellan Márton Warwickban, bár már két éves korában elvesztette szemévilágát, nagy ügyességre tett szert ebben. Carlisleban (Anglia) a múlt század végén élt Strong József nevű szücs, ki vaksága dacára nemcsak butorokat készített, de különös szerkezetű szövőszékeket talált fel. Mivel szenvedélyes zenélő volt, az orgona szerkezetével is megismerkedett s létszeri vizsgálat után kútüni orgonát készített.

Kiváló matematikus volt az életének tizedik évében megvakult spanyol De Salinas Ferencz. A vak tudósok száma általában igen nagy. A vakon született Carlo Fernando a XV-ik század végén Párisban bölcsészetet s teológiát tanított, félszázaddal később ugyanott működött a szintén vakon született Belling Persewald, mint híres nyelvmester. Passeratius vak a Sorbonne egyik híres tanára volt, s mint ilyen, nevezetes beszédet tartott a vakság dicséretére. Mint vak theologus és jogász tünt ki De Werda Nikáz, ki életének harmadik évében vesztette el szemévilágát, de azért bölcsészettudor, a theologia s jog tudora és a mehelni iskolák igazgatója lett s Kölnben, hol 1492-ben halt el, az egyházi s világi jogról oly alapos előadásokat tartott, hogy messze földről sereglettek össze a tanulók hallgatására.

Híres egyházi szónok volt a vakon született Pickely Mihály Augaburgban s mint nyelvészeti tekintély tünt ki Schönberger weyda tanár, ki életének harmadik évében fekete himlő miatt elvesztette látását, mind a mellett tanár lett a köznigsbergi egyetemen s ott latin, görög, héber, syriai, chaldeai, arab és francia nyelveket tanított. E mellett igen jártas volt a fizikában, matematikában s zenében, a köznigsbergi dóm számára kütüni orgonát készített, minden sipot sajátkezüleg. E nevezetes ember 1649-ben halt el Königsbergben.

Jeromos egyházi atya nagy dicséréttel említi Didymus Alexandrinus vakot s «látó prófétának» nevezi el; kora ifjúságában vakult meg, de egy félszázadig volt az alexandriai katecheta iskola vezetője s egyaránt jártos volt a hittanban, bölcsészeten s matematikában. Diktálás útján egész tudományos becsü iratot hagyott hátra s 395-ben halt meg, mint Nagy Antonius barátja.

A tudományos hírnevű vak nők között legjelentékenyebb Valkier kisasszony, ki a 17-ik század végén Genfben élt s bár már csecsemő korában elvesztette látását, megtanult latinul, olaszul, németül s francziául, a zsol-tárokat teljesen tudta könyv nélkül, úgy szintén a biblia nagy részét, olvashatóan tudott írni s több hangszeren könnyedén játszott.

Sokoldalú műveltséggel birt továbbá Groto Lajos «Adria vakja», a mint szülővárosa után nevezték. Vaksága dacára híres jogász, bölcsész, költő és szónok volt, Olaszország több fejedelmével s legkiválóbb tudósaival állott összeköttetésben és levelezésben. Sirja Velenczében van Sz. Lukács templomában. Említésre méltó még a wormsi születésű Kriesing, ki Jenában matematikát és különféle nyelveket tanított s e mellett kedvelt szónokló is volt.

A vak zenészek hallása és tapintása, a költők és tudósok emlékező tehetsége, fantáziája s értelme már ma-

gában is nevezetes dolog: de még érdekesebb, hogy egyes vakok ujjakkal csaknem látni képesek. Gambosi János Volterrából oly finom érzékű volt, hogy szobrász lehetett s a florenzi nagyherczeg megbízásából VIII. Orbán pápa s más nevezetességek mellszobrát nagy ügyességgel tudta elkészíteni. Az ujjak finom érzéke még jobban volt kifejlődve a két éves korában megvakult Vermaasennél, Tisztán a tapintás által öt különböző szint tudott megkülönböztetni, de, mint maga is bevallotta, csak teljesen józan állapotában, egy kis ital után ez érzékét elvesztette.

Hasonló észleletet tett Sloane lovag, mint a «Gentlemana Magazine» 1757. szept. 7-iki száma közli, egy meg nem nevezett leányon, ki himlő által elvesztette látását és hallását s ezért csak érintés által lehetett vele értekezni. E leány tapintással megkülönböztette a veres, zöld és kék színeket. Rokonait kezök megtapintása által ismerte fel, a kéz alkatát s hőmérsékletét különböztette meg. Forró napokon a megkülönböztetés nehezebben történt. Idegeneket szaguk után ismert fel.

De nemcsak képletes értelemben voltak látó vakok. Megtörtént esetek is maradtak fenn ily csodálatos tünevényekről. Maga a híres csillagász, Kepler beszéli, hogy Heidelbergben egy félszemű, Wager Mátyás nevű ember, ha ép szemét befedték, orrán keresztül nézett s

A király átveszi Frigyes főherczegnek, a Landwehr főparancsnokának jelentését.

minden világos tárgyat megismert, ha azt orra alá tartották. Kepler e tüneményről tudományos magyarázatot írt, mely sokszor vitatott tárgy volt. Hasonlót beszél el Smet orvos is egy parasztról, ki teljesen vak volt s mind a mellett orrán át mindent megkülönböztetett.

De ha mindjárt az utóbbi esetek ritkaságuk miatt kétségbevonhatók is, tagadhatatlan, hogy a vakok más érzékeiket s szellemi tehetségeiket képesek oly fokig fejleszteni, hogy a látókat is megszégyeníthetik vele.

KÉPEINKHEZ.

A király első nyilvános szereplése betegsége után.

Az idei tavaszon hetekig elhuzódó aggodalom tartotta lenyűgözve az osztrák-magyar birodalom lakosságát, mert hosszabb időn át nyugtalanító hírek érkeztek az uralkodó egészségi állapotáról. A király betegsége ugyan, mint azt a kezelő orvosok többiben nyilvánosságra hozták, nem volt komoly természetű, mégis komolyan lehetett aggodni annak lefolyása miatt, mert az uralkodó egyébként edzett, egészséges szervezetének magas koránál fogva már nincs oly erős ellentálló képessége, mint a fiatalabb egyének szervezetének.

A király nem is volt fekvőbeteg, sőt a rája háramló államügyeket is naponta eli tézte. Lakosztályát azonban nem hagyhatta el, mert kezelő orvosai attól tartottak, hogy az idei tavaszi esős, szeles, hűvös időjárás, a melynek hatása tudvalevőleg még fiatalabb egyének hűlésből eredő hasonló betegségeinél is észrevehető szokott lenni, súlyosítani fogja a betegséget.

Azonban, hűla a Mindenhatónak, ezuttal is győzedelmeskedett uralkodónk egészséges szervezete az orozva támadó kór felett s pár héttel ezelőtt már annyira előrehaladt a gyógyulás folyamata, hogy a király, az idő enyhébbre fordultával, elhagyhatta lakosztályát, naponta sétát tehetett a szabadban, sőt mult hó 18-án már megjelenhetett kedvenc katonasága körében is.

Közismert dolog, hogy Ő Felsege minden, a monarchia hadierejét érintő kérdésekben, változásokban és alapításokban személyesen szert résztvenni, mindenről meggyőződni és intézkedni. Ezuttal az osztrák Landwehrakadémiának a jelen számunkban közölt képeken bemutatott zászlószentelése került sorra és Ő Felsege örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy a nagy ünnepség keretében végrehajtott szertartásnál személyesen megjelenve, kétségtelenül dokumentálbassa felgyógyulása híreinek valódiságát és eloszlassa az egészségi állapota iránt felmerült aggodalmakat.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be: a Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasutársaság bányái, hutái és uradalmi részére alapított társáda helyi bizottságától, a dognácskai orvos lakásán megkísérelt dinamitmerénylet meghiusítása alkalmával tanúsított magatartásáért Horváth József csendőrnek felajánlott jutalomdíj fejében 100 K és Siposs Kálmán pancerosai kir. járásbíró urtól 4 K. Ezen adományokkal az alap vagyona 33,196 K 10 fillérre emelkedett.

Ellenszegülés. Miklós János és Lukács János II., szakuli örsbeli csendőrökből álló járőrt Erdős György Koronghy-tanyai lakos július 28-án délelőtt kikérdezés közben megtámadta, Lukács csendőr kardját megmarkolta és zubbonyát elszakította. A támadó ellen, mitután a járőrvezető Miklós csendőr által a támadás abbahagyására ismételtlen hozzáintézett felhívás eredményre nem vezetett, Miklós csendőr szuronyt használt és azt könnyen megsebesítette.

Kérelmek. Jorga Péter, Budapest, VI., Sziv-utca 56. II. em. 15. sz. alatti lakos, kéri Péter Gergely csendőrt, ki a bajai és szabadkai örsökön szolgált, hogy tartózkodási helyét közölje vele.

Brassai János nyug. csendőr, magyarbodzavami lakos, kéri Tófalvi Sámuel és Crisán János csendőröket, kikkel 1907-től 1911-ig a szászánadasi örsön együtt szolgált, hogy czimüket közöljék vele.

Simon Pál, Lajtapardány községben állomásozó csendőr, kéri Tchrilmer Jánost, ki a cs. és kir. 52. gyalogezred tartalékalományából mint cz. őrmester, a folyó évben a VI. számú csendőrkerülethez próbaszolgálatba lépett, hogy czimét egy fontos okból közölje vele.

Butyurka László, Szilágysomlyón állomásozó próbacsendőr, kéri az 1910. évben a 12. taraczkigyus ezredhez bevonult Csiki András ez idő szerinti próbacsendőrt és Bagozi Gyula lovas próbacsendőrt, mivel 1913. évi augusztus havában Nagyszébenből együtt léptek volt át a csendőrséghez, hogy czimüket közöljék vele.

Vass Mihály csendőr, ki Kisszebenben állomásozik, kéri a VII. számú csendőrkerület állományába tartozó Lukács Ignác csendőrt cz. őrmestert, hogy czimét szíveskedjék vele közölni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ideiglenes szabadonbocsátás. Tavaly hozta meg az angol törvényhozás a Prisoners (Temporary Discharge) Act-ot, a mely a foglyok ideiglenes szabadlábrahelyezéséről rendelkezik. Életbeléptetésének körülményei és indító okai meglehetősen közöfelfekvők, széltében ismeretesek és mindenkifölött — újak. Ez az a külföldi sajtóban gyakorta emlegetett Cat and Mouse-Act (Macskaegető törvény), melynek az angol szüffraszettek harcsoz csoportja által a fogságban oly szívós makacssággal keresztülvitt éhség-sztrájkok adtak életet. Az elveik megvalósítása érdekében higgadtságot és megfontolást nem ismerő s ennek folytán aztán a köz- és személybiztonságot is akárhányszor veszedelemzetető szüffraszettek a büntető államhatalom szigorúbb megtorló intézkedéseit tették szükségessé magukkal szemben, ámde azok végrehajtását módfölött megnehezítették konok éhség-sztrájkjaikkal. A mindössze néhány szakaszból álló új törvény aztán akként intézkedik, hogy ha a Secretary of State (miniszter) arról győződik meg, hogy valamely fogolynak egészségi állapota kívánatossá teszi a fogvatartás feltételez és ideiglenes megszakítását, a mely kedvezőtlen egészségi állapot egészben vagy részben a fogolynak a fogságban tanúsított saját magawiseletére vezethető vissza: rendeletileg felfüggesztheti, de csakis az általa megszabandó időre és feltételekkel az illető fogoly szabadságvesztésbüntetését. Ez a rendelkezés úgy a vizsgálati fogságban levő vádlottra, mint a már büntetését töltő elítélre is kiterjed. A kormányhatóság rendeletében megjelölt felfüggesztési időtartam lejártával a megkezdett szabadságvesztés tovább folyik s a kellő időre nem jelentkező vádlott vagy elítélt bárhol letartóztatható s a börtönhatóságához kísérendő.

A póruljárt betörő. Az életben a legnagyobb ritkaságok közé tartozik az az eset, mikor a betörő maga hívja föl telefonon a rendőrséget a ez uton annak rendje és módja szerint bejelenti a betörést, kérve a saját maga azonnali szives letartóztatását. Bármennyire valószínűtlenül is hangzik az eset, mégis tény s megtörtént ez a osoda a nagy angol világvárosban, Londonban. A Themse-parti rendörkapitányság ügyeletes szobájában ült az egyik inspekciós rendőrtisztviselő s a mikor az éjszakáhan a legjavában unatkozott, egyszerre csak megszólalt a telefon csengője s egy izgatott férfihang sürgősen rendőri kirendeltséget kért a Queenstreet egyik nagyobb kereskedelmi raktárhelyiségébe. «Kicsoda ön» kérdezte a rendőrtisztviselő. A válasz nem volt épen kielégítő, mert csak ennyit felelt a kérdezett: «Majd meglátja ön, ha idejön.»

A további kérdésekre már nem kapván érthető vagy semmi választ, letette a kagylót és gyorsan arra határozta el magát, hogy megfelelő számú rendőrrel a helyszínére megy, hogy a rejtélyesnek látszó esetet megvizsgálja. Amint odaértek, látták, hogy a raktárhelyiség ajtaja föl van törve s mire bementek, a széthányt különbözőféle áruk között két lerongyolódott férfialakra bukkantak. A rendőrtisztviselő felvilágosítást kért tőlük, a mire az elcsipettek egyike sietett elmondani, hogy a nagy zivatáros és esős időben lakás hiján s minden munka s pénz nélkül tétován bolyongtak a városban, mire a körülmények kényszerítő súly alatt elhatározták, hogy betörnek egy helyre és azután telefonálnak a rendőrségre, hogy ilyen uton juthassanak a védelmet és táplálékot nyújtó börtönbe. Ezt a céljukat pedig el is érték, mert alig egy óra múltán már a rendőrségi fogház kemény, de mégis nekik enyhet adó pricescsén pihenték ki tragikomikus kalandjuk fáradsalmait s rábikosztal csillapították éhségüket.

A japánok tizparancsolatja. A japánok erkölcsi világa és felfogása egészen más, mint a miénk s ez az erkölcsi felfogás és világnézet tesz megérthetővé sok olyan dolgot, a mit eddig csak csodáltunk, de meg alig értettünk. Az angol újság közölte a napokban azt a tizparancsolatot, a melybe a japán moralisták és vallásbölcselek erkölcsi felfogásukat egybetömörítették és a miket századok óta az egymást követő generációk rendre megtanulnak már kis gyermek korban, a mintaszerű japán iskolákban. A tiz szakaszba foglalt moráلتanítás pedig olyan altruizmust és olyan igazán tiszteltreméltó erkölcsi felfogást sugároz ki, a melynél a kereszténységé egy csöppel se különb. A külső alakjnkat illetőleg pedig a japán morál-dogmák abban különböznek a mi parancsainktól, hogy aféle abszolút tiltó rendelkezés egyáltalán nem fordul bennük elő. Szól pedig a japánok tizparancsolata eképen:

1. Minden erénynek alapja a hűség; a császár fenéges személyét mély tisztelettel kell övezni és a házáat soha el nem muló alázattal kell szolgálni.

2. A szüleidet buzgó készséggel vedd körül, tiszteljed őket és mindig gondold az ő nagy szeretetükre és gyengédségükre.

3. A testvéreknek és nővéreknek, mint egy család tagjainak, szeretniök kell egymást és egyesülve — békeességben kell élniök.

4. Mindenki dolgozzék felebarátjáért, bátorítsa a jót és bátorítalanítsa a rosszat és egyformán bánjon a barátjaival és az idegenekkel.

5. A hazugságtól való tartózkodás a megismerés kezdete, legyetek tehát egyeneslelkűek, óvatosak és dorgáljátok egymást, tanítva a szépre és jóra.

6. Ha tanulmányozzátok a multat, abból meg fogjátok tudni érteni a jelent. Ápoljátok a szellemi és erkölcsi szépités szenvedélyeit, mert ebből születik és testesül meg az erény.

7. Ha elnyomottakat láttok, legyetek velük szemben barátságosak és érezzetek velük együtt, a mennyire ez csak tőletek telik.

8. A betegség — úgy mondják a tudós orvosok és a bölcsek — a szájon át támad meg. Vigyázzatok tehát arra, a mit megesztek és megisztok.

9. Nemes hűségűket és bátorságúkat őrizzék meg akkor is, ha a körülmények elnyomnak benneteket és ha az életetek szomorúságra is válik.

10. Gondoskodjatok arról, hogy őseink előírásait, a haza és a házi tüzbely tiszteletére mindenkor és hiven megőrizzék.

Ime, ez a japán morál — s ez a nyitja a japán halálmegvetésnek és lángoló hazaszeretnek.

Élet a föld alatt. Az Ezeregyjé csodás mesevilága, Semiramis függő kertjei és a paradicsomi Eldorádó bűbajos káprázata és szinompája jut az embernek eszébe, mikor az elhunyt dúsgazdag portlandi herczeg biográfiáját olvasva, azt a még soha nem hallott tényt tudja meg, hogy a különcködő és pazarul bőkezű — hogy ne mondjuk tékozló — dúsgazdag angol főúr a föld alá menekült és ott élt kedvtelésének, teremtvén magának a föld alatt egy a szó teljes értelmében való parkot és paradicsomi kéjlakot, a melynek sehol a világon nincsen párja és a melynek mesebeli szépsége és bája felülmúl minden elképzelhető. Sőt, nem is egészen találó a földalatti park kifejezés, mert a különck angol nábob nemcsak parkot, de egész gazdaságot, épületeket, istállókat, lovaglótérmet, sőt múzeumot is építtetett és varázsolt a föld alá, bogy ott egymagában, senkitől és semmitől nem zavartatva, élvezze az életet és hódolhasson szenvedélyének. A herczegnek ez a csodabogárszerű különck eszméje és a terv kivitele töméntelen sok millióba, állítólag 45 millió koronájába került, ám a herczeg ettől a pazarlástól sem ment tönkre, sőt vagyona állagát sem csonkította, mert ennek daczára is jóval nagyobb örökséget hagyott azért örökösire, mint a mennyit annak idején ő kapott, a mi mindenesetre a mellett bizonyít, hogy bogaras és pazarló természete mellett is jó és számító gazda volt, a ki úgy tudta tőkét és birtokait jóvedelmezteni, hogy a legköltségesebb passziókat is az anyagi romlás veszélye nélkül bátran megengedhette magának. Ám a míg az elhunyt főurat magányt kedvelő és embergyűlölő természete üzte kedvtelésével a föld alá s oda vonult el az emberek közül az életet, a magányt és a természet föld alá varázsolt bűbáját élvezni, addig örököse, a jelenlegi majoreeko, egészen más kaliberű, életvidám s a társaságot és élvezeteket kedvelő ember, a ki nem valami nagy örömet talál a tulajdonát képező földalatti paradicsomban. Mégis nemrégiben ő is ott rendezett egy nagy ünnepélyt és mulatságot, a melyre 1400 vendég volt a földalatti parkba bivatolós. A lakoma előtt, a mit a hatalmas képtár-teremben tartottak meg, nagy kertimulatságot és tűzijátékot rendeztek a földalatti parkban, mely a nappali világítást villanyfénytől kapta, a levegőt pedig ügyesen elrejtett s a bokrok közé beépített láthatatlan aknák közvetítésével kapja a föld felszínéről. A közönség egy része lovaglőversenyt és produkciókat is rendezett a meseszerű park hypodromjában, a mely olyanféle czirkusz, a milyen csak a régi ókori Rómában lehetett, de a melynek méretei a czirkusz maximumát is messze felülmúlják.

Szerkesztői üzenetek.

D. M. Forduljon kérelmével tapasztalásaitához, ki azt majd legelőbb helyre felterjeszti.

P. örmeester. Nem változik meg.

Felvidéki öreg csendőr. Négy középiskolai szükséges.

3333. Csak ha négy középiskolát végzett.

18. Erdély. Megszakítást képez.

Balaton. Mind a két állásra szükséges négy középiskola.

Fehér galamb. Ha megszakítás nélkül lép át — hasznosít.

K. J. Illendőség alatt azt értjük, a mi illik, azaz az embernek oly külső magatartása, a melyet a társadalom az illető helyzetben az illető egyénnek előír. Az illendőség szabályai tehát nagyon változnak és nagyon különbözők; minden korban, minden népnek megvan a maga felfogása az illendőségről s ez a felfogás különböző magatartást ír elő a különböző foglalkozás, állás-, rang- és korbeli embereknek. A főelv kétségtelenül az, hogy külső magatartásunk megfeleljen az erkölcsiség követelményeinek, hogy tehát beszélésünkkel, magunkviselkedésünkkel ne sértjük mások erkölcsi felfogását (őzleg ne sértjük a személynézeteket), mindenkinek megadjuk külsőleg is azt a becsületet, mely őt megilleti, de viszont követeljük a magunkét is. Az illendőség tehát főképp társadalmi erény, a társadalomban való magunktartásunk szabályozója. Ebben rejlik erkölcsi fontosságú is.

FEJTŐRÖK

Képtalány.

Helytalan.

b
o

Trefás számitási kérdés.

Melyik az a szám, a melykhez ha hozzáteszünk, az értéke kevesebb lesz?

Megfejtési határidő: 1914 július 13-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné szonettium-sorsjegy lesz kiosztva.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsőrtettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkörületi parancsnokság által:

Rogozsán Gyryll őrsvezető ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett eredményes tevékenysége, őrsének rendben tartása, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért.

Gaal Gábor és Gergely Albert Bertalan csendőrök, az 1914 márczius 11-én Gyertyánligeten pusztított árvízveszély alkalmával öt ember életének megmentésével tanusított önfeláldozó és hátor magatartásukért.

Csiszár Elek őrsvezető ez. őrmester, a Visken pusztított árvízveszély alkalmával az életmentés körül nagy önfeláldozással kifejtett buzgó, kitartó és eredményes tevékenységeért.

Bongár József őrsvezető ez. őrmester, az 1912. év április havában, a zadnyokai erdőben, Sáfár Mendel Volf, buszti illetőségű egyéneknél szándékos emberöléssel párosult rablás tettesének 320 órán át folytatott igen ügyes, leleményes, kitartó és fáradhatatlan nyomozással történt kiderítéseért.

Borogji György csendőr ez. őrmester, a Királyháza községben pusztított árvízveszély alkalmával az élet- és vagyonmentés körül tanusított hátor és elszánt magatartásáért.

Nagy Pál járásörmeester, több vármegye területére kiterjedt kényes és bonyolult csalási ügy igen jól szervezett tetteseknek, nehéz körülmények között, fáradságot nem ismerő buzgalommal, szakértelemmel és leleményességgel oszközölt kiderítése és az igazságszolgáltatás kezébe juttatásáért.

Kocsis Sámuel őrsvezető ez. őrmester, Csiszár Miklós csendőr ez. őrmester és Lendvay Ábel őrsvezető ez. őrmester, több vármegye területére kiterjedt kényes és bonyolult csalási ügy igen jól szervezett tetteseknek kézrekerítésénél járőrvezetőjük hathatós támogatásáért.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselők kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Oraládi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakhérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek rászletre és készpénzre való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköttése mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetéti után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 $\frac{1}{2}$ % (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Pink Pál őrsvezető ez. őrmester, Kiss János, Hegyi József és Kántor István csendőrök, a Tolcsva köz-éghen pusztított árvíz alkalmával az életmentés körül tanúsított bátor és elszánt magatartásukért.

Obladányuk László őrsvezető ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén kötelességtudással párosult buzgalommal kifejtett eredményes tevékenységeért.

Imre József őrmester, Kis László Doroz István, Csizsár Elek és Kovács Kálmán őrsvezető ez. őrmesterek, az 1913. évben a jelentkezők gyűjtése körül kifejtett eredményes tevékenységükért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Durucz János őrsvezető ez. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal kifejtett buzgó és eredményes tevékenységéért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéséért, neveléséért, őrsének mindenkor rendbentartásáért és kifogástalan magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kovács György IL, Miski Zsigmond, Bongár János járásőrmesterek, Hunyadi János őrmester, Molnár Sándor, Erdei József, Barna András, Határ Imre őrsvezető ez. őrmesterek, Balogh Mihály, Rab János, Pintye János és Gonda István csendőr ez. őrmesterek, 1913. évben a jelentkezők gyűjtése körül kifejtett eredményes tevékenységükért.

Pank György járásőrmester, Jeszenszki Ödön IL csendőr ez. őrmester, Kotsó Imre, Bartha Ferencz és Csarnagotzki Mihály csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kötelességhez, buzgó és eredményes tevékenységükért.

Ruszt Teofil csendőr, a Huszt határában pusztított árvíz alkalmával az életmentés körül bátor fellépéssel kifejtett eredményes ténykedéseért.

Kovács György IL járásőrmester, Vönöczki József őrsvezető ez. őrmester, Berkecz János és Volák Mihály csendőrök, az Abaujszántón pusztított árvízveszély alkalmával, a mentési munkálatoknál, kötelességhez és kitartással végzett eredményes tevékenységükért.

Csépe Mihály csendőr, a Faluszlatina határában pusztított árvízveszély alkalmával az életmentés körül tanúsított bátor és férhas magatartásáért.

Nagy Sándor csendőr, az 1913. évi július hó 11-én, Csepén pusztított árvízveszély alkalmával a vagyonmentés körül tanúsított bátor és elszánt magatartásáért.

Nagy György csendőr, az 1913. évi augusztus hó 7-én Vámosujfaluban pusztított árvíz alkalmával több ember életének a végpusztulás veszélyétől elszánt bátorsággal történt megmentéseért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Haris József járásőrmester, Molnár Lajos őrmester és Biró Imre csendőr ez. őrmester, a legénység létszám kiegészítése körül jelentkezők gyűjtése által kifejtett tevékenységükért.

Üveges László őrsvezető ez. őrmester, két embernek a vízbeesésétől történt megmentése alkalmával a mentőknek nyújtott hathatós segítségért.

Oláh András és Benics Sándor csendőrök, egy tűzveszélről a vagyon megmentése és a tűz eloltása körül kifejtett buzgó és eredményes működésükért.

Dudás András csendőr, egy emberéletnek a tűzhaláltól történt bátor és ügyes megmentéséért.

Szűcs Sándor, Takács Károly és Nyiri Pál őrsvezető ez. őrmesterek, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálatban kifejtett eredményes tevékenységükért, alárendeltjeiknek helyes és célirányos vezetéséért és neveléséért, őrsüknek jó állapotban tartásáért, nemkülönben jó magaviseletükért.

Pisztie Tivadar őrsvezető ez. őrmester és Kandra György csendőr, csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálatban tanúsított eredményes működésükért.

Az időleges nyugállományban megbagyatott:

1914 június hó 1-ével:

Nagy István VII. számú csendőrkerületbeli id. nyug. járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint "rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan".

Választott lakhely: Torda.

Előléptettek:

1914 június hó 1-ével:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

őrmesterekké:

Bardocz Károly, Ujvári Tivadar, Rutkai János és Fosztó Gyula őrsvezető ez. őrmesterek;

őrsvezető ez. őrmesterekké:

Serény János, Illyés Ferencz, Szabó Mihály I., Kasléder János, Sziggyártó Lajos, Szőke Zakariás, Györi András, Máté Antal, Papp János, Béres János és Molnár Zsigmond csendőr ez. őrmesterek; végül

csendőr ez. őrmesterekké:

az altiszti vizsga letétele alkalmából:

1914 június hó 10-ével:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Jurás József, Komáromi János, Csillik János, János István, Takács István, Jakó Lajos, Solymosy Károly, Mátyás János, Szabó Mátyas, Mihály Tamás, Pakó László, Fésűs János, Bedőházi Balint, Törzsök Máté, Pap János, Czirják János, Bencke Sándor, Barta Miklós, Kornea Zakariás, Kádár János, Grünca Győző, Fábian Dénes II., Orbán Mihály II., Pongrácz György, Perhájeza Miklós, Horváth János, Gál Miklós, Szeredai Károly, Keresztes Andor, Szöcs Mihály, Silasi Sándor, Fábian Sándor, Gál János II., Biró Gergely, Boér József I., Málnási János, Gedeleán Győző, Barta Lőrincz, Mihály Pál, Herenczi Mihály, Orosz Vince és Szabó Pál csendőrök;

Villamos és gőzerőre berendezett gyár útról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia bázi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Remenyi** legújabb képernyőjű zsebkézi és nem olcsó, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költséget díjaztat. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

a m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Sárai Pál, Szabó Lajos L., Németh János, Szák János, Mager János, Szalai Imre, Molnár Izidor, Berta József, Kiss M. István, Futaki Gábor, Faragó János, Gyurinovics Dezső, Dénes Pál, Horváth István IV., Kővári Sándor, Faragó Mihály, Laczó Tamás, Zsiros István, Tóth Lajos III., Lázár Ede, Patkós Mihály, Péterfi József II., Szabó István V., Bartha Mihály, Vigh György, Tóth Kalocsai János, Kiss József III., Papp Imre, Bartha Gábor, Török József, Papp Péter, Veres József V., Vitt Miklós, Sándor István II., Fazakas Sándor, Bótos Máté, Török László, Mérei János, Lukács Dénes, Móré János, Papp József, Danesa Miklós, Szilágyi Péter, Keszöcze István, Lengyel Géza, Bordás György, Ferenczi Péter, Süerl György és Nisztor János esendőrök;

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Koplásvi Márton, Péter Miklós L., Csatári Imre, Németh Gábor, Takács Lajos, Belső Károly, Berán András, Kovács Márton, Orosz Mihály, Brudner József, Mudris János, Bódi János, Patka Sándor, Szabó László L., Ladányi József, Gyuricza Mátyás, Pallagi János, Tordai József, Trupcsák János, Kovács Imre, Mándura György, Vas István, Kiss Gyula I., Zsigmond Sándor, Tóth Géza II., Sós András, Boonyák Demeter, Kreisz Pál, Dénes Mihály, Szűcs István, Kovács Károly L., Timpedli Gyula, Szabó Erdélyi Vitos, Hegedüs Sándor, Puskás István, Károlyi János, Pap Sándor II., Almási Károly, Cseri József, Hollósi Pál, Petri Antal, Bányai Mihály és Pauló Mátyás esendőrök;

a m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:

Bertalan Antal, Bábai János, Ferencz József, Herczeg Károly, Bucskai András, Papp Dániel, Marétyák István, Romeiz Mihály, Kiss Bertalan, Molnár István, Béndek Mihály, Keszthelyi István, Benyás József, Fülöp Kálmán, Sütő András, Iványi József, Gyimóthi Pál, Antal Sándor, Volován Károly, Stella Marián, Csarnagotzki Mihály, Tóth Albert, Danielovits Győző, Szabó János, Török János, Klubert József, Pakozs Dénes, Kovács József VII., Orbán Balázs, Garai Lajos, Derecskei János, Bodnár József II., Juhász Lajos, Tanczos Kálmán, Sztupár György, Kovács János V., Nagy János II., Varga József L., Grappa Alajos, Bartha Ferencz, Szász Ferencz, Traizta Sándor, Karnez István, Mészáros Pál, Herbály Lukács, Lyachovics György, Sopronyi János, Maticzák Sándor, Döbörhegyi József, Németh Mihály II., Bónis Dániel, Thács János és Óri József esendőrök;

a m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Jóó László, Puskás Lajos, Radványi János, Varga Lajos, Horváth Mátyás, Vida Lajos, Héring József, Buhlos János, Kaposi Sándor, Tóth István IV., Kacskeleti János, Imre Ferencz, Sárközi János L., Szita Gyula, Horváth Mihály, Horváth György I., Lehőcz József, Nagy József IV., Mészáros István, Hegedüs Ferencz, Vladár Győző, Both István, Piezko Gergely, Santa Lajos, Porumb Tivadar, Jancsik István, Gyurácska István, Varga Mihály, Chudiványi Ferencz, Szabó István IV., Gombkötő Antal, Fodor Antal, Vörös József, Horváth Lajos, Baji Ferencz, Fülöp Sándor, Luley János, Fitos Mihály, Gaál József, Tóth György II., Dlíh Lajos, Wolf József, Pindes József, Horváth Imre, Simon József II., M. Kovács Lajos III., Hégy László, Szilágyi Sámuel, Kovács János V., Bárófi István, Varga József L., Kostyál Mark, Korecsok István és Horváth Vince esendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:
Istók István esendőr 3 drb. és Nagy József esendőr 2 drb.; továbbá

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Szyák Mihály és Ferenczi Imre esendőrök 3—3 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettek.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 16 éve álló gépáruháza kizárólag alanti szímen létezik Szegeden avárosi hárpalotában. kerem tehát sok ezer udeltbarátomat, ügyeljenek hogy meg ne tévesszék hasonló nevű üzlet és szigoman Szántó József nevét követeljenek rendelés megtételénél. Flókraktáram pedig nincs Szegeden, je sehol az országban. Csakis

nálam kaphatók: katonai hegyi, Postilon, Britania és Helical kerekpárók a tönélkül Pathéfon készülégek és lemezek fölerakata is nálam van, esendőrkerületi díszvarrógépek és egyéb részleltelése. Főszegyzékem ingyen küldöm. Vérom berse rendeléseiket és ez után küldöm tükörképeket sok ezer példát barátsámmal.

SZANTÓ JÓZSEF
gépáruháza Szegeden, városi hárpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyűk
Kardhojt
Celluloid kezelő és nyakkravaló
Czipőkrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
sth. sth.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyaktus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk házilag készült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket kitünő minőségben és olcsó ár mellett.

Köszönetre készséggel küldünk ezekből választás végett.